

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani și timbru de 60 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poste și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografeia”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat „la loterie”

La

Abonament lunar

pentru

Februarie st. vechiu
invitat

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Alegătorii în Ardeal.

(m.) Chestiile electorale, în special legea electorală existentă la noi, a dat și dă multă bătaie de cap politicianilor maghiari. S'a vorbit asupra ei și asupra modificării ei, în dietă, în întruniri politice și în presă. Căci o modificare se impune imperativ, nu numai pentru-că legea nu e justă, ci pentru-că e și defectuoasă. Dacă cu toate acestea schimbarea ei întârzie, cauza este, ca corifeii politici ai Maghiarilor n'au aflat o formă potrivită, ca și prin noua lege să le fie asigurată majoritatea măiestrită.

Zilele trecute a pus de nou în discuție această chestie „Simplex” în articlul publicat în „Bud. Hirl.” despre cari am făcut amintire în un număr anterior al nostru.

Legea electorală, special pentru Ardeal a fost făcută pe baze false și nejuste, căci numai așa se putea asigura supremația forțată a maghiarimei din Ardeal.

Abstrăgând dela împărțirea volnică a cercurilor electorale, mărimea censului e aceea, care jignește pe Români și favorizează pe Maghiari, apoi dreptul nobilitar, pe baza căruia s'a dat dreptul de alegere la o mulțime de Unguri și Sécui, cari după cens n'ar pute fi alegători.

Aceste dispoziții forțate își și au urmările lor rele. Ca ori-ce lucru, ce e pornit pe baze false, nu poate să aibă decât urmări triste, astfel e și cu legea electorală. În urma censului prea mare și a dreptului nemeșesc, care nu se poate erezi, numărul alegătorilor scade în Ardeal în mod grozav. „Simplex” o constată aceasta, adăugând că „azi-mâne vor rămâne cercuri întregi de alegere fără alegători”!

Această împrejurare în stări normale nu s'ar pute ivi, căci înmulțindu-se populațiunea ar trebui să se înmulțească și numărul alegătorilor. Raportul însă e invers și tocmai din acest raport se constată defectuositatea unei legi atât de cardinale, cum e legea electorală.

N'avem decât să cercetăm, câți alegători sunt pe baze de cens și câți pe baze nobilitare și vom vedea urmările absurde ale unei legi, care într'un stat de drept n'ar pute fi susținută în vi-goare nici măcar o zi.

Avem în privința aceasta câteva date statistice. Conform listei ultime a alegătorilor, stabilită anul trecut, în cele 74 cercuri electorale ale Ardealului au fost în total 71.722 de alegători. Din această însă numai 44.624 au drept de votare pe baza censului, iar 27.098 sunt alegători pe baza rangului de nemeși. Numărul acestora scade mai tare; de aceea vedem, că împuținarea alegătorilor mai mult se simte în Sécume și apoi în cercurile, unde a fost populațiunea militarizată.

Astfel de exemplu în scaunul Odorheului la 1869 au fost 24.740 de alegători, iar acum abia sunt a treia parte din acest număr. În cercul electoral al Seredei Ciucului sunt 1715 alegători, dintre cari numai 358 votează pe baza censului, ceilalți sunt nemeși. În cercul Arpașului-de-jos din 993 de alegători numai 304 votează după cens.

Tot astfel mai departe d. e. în cercul Covasnei din 1246 de alegători nu mai 349 rămân pe baza censului, în Aita-mare din 944 rămân 313, în cercul Chezdi-Oșorheiu din 2116 rămân abia

443, în Dobra sunt 345 din 401, în Gernesig 391 din 916, în cercul Vinului-de-sus rămân pe baza censului 305 din 1006, în cercul comitatens al Odorheului-sécuesc sunt abia 295, din 2957. În Sic numărul total al alegătorilor este 225, din cari 182 votează pe baza dreptului avitic, rămânând pe baza censului 43; tot astfel rămân în Brețcu 46 din 165 și în Oláhfalu 37 din 282, ș. m. d.

Din datele înșirate aci se vede, că în câțiva ani numărul alegătorilor va fi atât de mic în foarte multe cercuri, încât starea aceasta nu se va mai pute susține. „Acestă stare — zice „Simplex” — este în contrarietate cu forma de guvernament democratic și nu e favorabilă nici principiului de guvernament aristocratic, de oare-ce cercurile acestea în cele mai multe cazuri sunt obiect de tirgială, și influența legală abia se poate valora în ele.”

Eată deci, că stăpânitorii nostri în curând vor fi siliți de împrejurări a cassa legea injustă și defectuoasă și a introduce una nouă. E întrebare, că mai puțin vor ticlui așa, ca să fie numai ei favorizați, sau sub forța împrejurărilor și a timpurilor moderne, să creeze o lege justă pentru toți cetățenii patriei? Noi credem, că se va împlini alternativa din urmă.

Sibiu, 9 Februarie n.

La largul lor. Inventatorii revoluțiilor „valahe”, din anii trecuți, — trinitatea **Bánffy—Jancsó—Jeszenszky**, — sunt earăși la largul lor de când au organ propriu de publicitate. Invențiile și descoperirile sensaționale și-au început firul în ziarul lor, numit „Magyar Szó”, cu țirlea apărută în numărul primt astăzi, că adevă: din banii trecuți în bugetul statului român, pentru ajutorarea școalelor și bisericilor române din străinătate, primește o subvenție anuală secretă de 40.000 de franci Metropolitul român din Sibiu și o subvenție anuală secretă de 11.000 de franci Metropolitul român din Blaj. Dacă nu crede guvernul, să înceapă cercetare și-i va da de urmă! Da; cercetare cerem și noi; dar să se cerceteze mintea celor-ce scriu astfel de înșirări, căci sigur sunt copți pentru — balamuc.

Îndărăt, la vatră! Pe când Maghiarii se tânguesc că Sécuii lor emigrează în ruptul capului în România, și-și bat capul cum și ce se facă pentru a-i pute opri acasă, — eată că guvernul român a aflat și pentru chestia aceasta soluția potrivită. Cetim anume în „Epoca” primită astăzi, că ministerul român de interne a dat ordin ca toți muncitorii unguri, veniți de curând în număr de peste 1000, în țeara românească, spre a găsi de lucru, să fie trimiși la vetrele lor. Soluție simplă și bună.

Din Bucovina. Energicul deputat român bucovinean dl **Dr. G. Popovici** a luat înțelegere cu alegătorii sei, ca **Mercuri**, în 14 Febr. n. c. să fină o adunare mare de alegători în Câmpulung. Dl **Popovici** va espune alegătorilor situația politică actuală din Austria și va vorbi și la alte chestii de interes pentru populațiunea română din Bucovina. Adunarea promite a fi imponentă, pentru-că la ea vor lua parte reprezentanți din toate comunele aparținătoare la acel cerc.

Chestia fumană. Deputatul orașului Fiume, contele **Battyányi Tivadar**, va pune în discuție parlamentară chestia fumană, în una din ședințele mai apropiate ale dietei maghiare. Cum se știe, contele **Battyányi** a înain-

tat guvernului maghiar un memorandum amănunțit în chestia fumană, arătându-i clar și evident drepturile autonome ale acestui oraș, precum și greșelile guvernului maghiar din trecut, care voia să nimicească cu puterea aceste drepturi înalienabile. Se svonește, că mai mulți deputați vor vorbi la obiect și că prim-ministrul **Széll** încă va lua cuvântul pentru a-și preciza punctul de vedere, nu numai în chestia fumană, ci peste tot în chestia națională.

Reorganizarea armatei. Cercurile înalte militare au decis reorganizarea și unificarea statului-major în armată, astfel ca din statul-major să facă parte și oficerii din honvezime. S'a elaborat spre acest scop un statut special, care după cum se telegrafează dela Viena, va fi pus acum cât de curând în aplicare și executare.

Semn de recunoștință. „**Patria**” scrie, că zilele trecute dl **Schneider**, deputat în dieta provincială și în reichsrath-ul austriac, a fost plăcut surprins cu un frumos cadou, trimis lui din partea studenților dela facultatea teologică, a altor universitari și din partea doamnelor și domnișoarelor române din Cernăuți, și anume, ca semn de recunoștință pentru apărarea energică a cauzei române în delegațiunea austriacă. Cadoul are forma de carte și e frumos lucrat de d-na **Stela Bodnarescu** din Cernăuți.

„Drapelul” despre colonisări.

„**Drapelul**” din București consacră în nrul seu de Sâmbătă, 22 Ian. v. un larg prim-articol chestiunii colonisărilor, ce guvernul maghiar proiectează a face pentru combaterea poporului nostru.

Eată unele părți din acest articol:

„După toate cele săvârșite până astăzi, voinde să colonizeze Transilvania cu Unguri, ca ultimă și supremă încercare de a nimici pe Români, fie maghiarizându-i, fie silindu-i să se espatrieze în masă, preținșii patrioți unguri cari preconizează această măsură, își duc țeara de ripă sub pretestul patriotismului.

Transilvania e o provincă relativ populată, și mai ales nu tocmai bogată în întinderi cultivabile. Ca să reușească a pune mâna pe pământurile bune, colonisatorii trebuie deci să facă uriașe sforțări, să ridice, printro aprigă concurență, prețurile pământului la o cifră esorbitantă. Resursele particulare nu vor fi de ajuns, mai ales că Românii, prin casele lor de economii, sunt bine pregătiți din acest punct de vedere. Prin urmare se va face apel, în cele din urmă, la ajutorul bănesc al statului.

Să analizăm puțin consecințele ce le-ar produce pentru Ungaria o asemenea absurdă politică.

Mai întâiu va fi o vie protestare atât din partea contribuabililor croați, sârbi, ruteni, germani și chiar unguri, văzându-se cum banul strins pentru nevoile comune, prin biruri grele, se risipește pentru nebulia șovinistă a cătorva și în folosul material al cătorva mii de țărani, unguri numai.

Ungaria nu stă așa de bine ca să poată svîrli bani cu ghiotura în întreprinderi hasardate, și încă bani publici.

În al doilea loc Românii deja proprietari nu se vor da ușor. Imensa majoritate nu-și va vinde petecul de pământ pe nici un preț, fie el oricât de mare, și puținii ce vor voi să vîndă vor cere prețuri fabuloase. Încât față de noua zecimi din elementul românesc încercarea colonisărilor nu va reuși, sau va reuși în mod desastroas.

Și de unde vor aduce șovinistii coloniști unguri în Transilvania? Poporul unguresc e deja atât de puțin număr, încât el n'ar ajunge, singur, nici pentru alcătuirea unei țărișoare de mână a treia.

Vor patrioții să golească pustele, să sustragă elemente din singura masă compactă ungurească din centru? Dar' ar fi culmea aberației, căci pentru a populi cu elemente ungurești marginile pestrițe sau compacte neungurești ale regatului, s'ar goli de elemente naționale centrul, axa țerei, simburile pe care Ungaria își poate întemeia o existență națională!

Așa sunt de înțelepți acești patrioți, încât vor să facă din Ungaria întreagă ceea-ce este deja două treimi din ea, adică o masă pestriță, fără nici un caracter etnic predominant, fără preponderanță etnică ungurească.

Nu mai un popor foarte numeros și foarte compact, care are un prisos de populațiune, ar pute încerca o colonizare în afară de masa lui. Dar' să colonizezi cu șese milioane localități locuite de 12 milioane de alte popoare, e o nebunie extraordinară, care n'a mai trecut până astăzi prin mintea nimănui!

Încât, dacă am fi partizani ai pieirei Ungariei și ai poporului unguresc, n'am dori altceva mai bun decât să vedem prinzând la adversarii nostri ideea aceasta de a se desloca etnicește sub pretest de a se întări.

Cultul lui Iancu.

Oradea-mare, Febr. st. n. 1900.

Cincizeci de ani trecuți, de când eroii neamului în lupta titanică pentru drepturile noastre erau adunați sub flamura semizeului „**Craiu al munților**”... și eacă și după 50 ani cu aceeași tărie și însoflire rară stăm grupați earăși sub aceeași flamura:

E flamura lui Iancu!

Selăviți și zdrobiți de lanțurile iobăgiei sub această flamura al zărit lăcărarea libertății și sub falfăirea ei ocrotitoare ne-am aflat mântuirea în acele vremuri grele și primejdioase... Și după un jumătate de secol, de când lanțurile ruginoase le-am scuturat pe „**Câmpul Libertății**”, din nou în această flamura ne punem toată nădejdea, se ne vedem pe deplin liberi în țeara noastră, — în flamura condusă de spiritul nemuritorului erou Iancu...

Și pe cum atunci tinerimea a fost avangarda, care a purtat cu fală această flamura invingătoare, — așa acum, conform vremii și împrejurărilor tinerimea Iancului se fie purtătoarea steagului desfășurat pentru viitorul și cinstirea noastră românească, pentru memoria aceluia care numai în spirit trăește și ne conduce.

Sus și falnic se falfăie flamura lui Iancu, simbolul cultului supranatural, ce-i datorim!!!

Cătră voi grăesc, tineri români! Cari din lupta abia începută și până acum ne-am luptat partea nobilă și cari fără întârziere am sărit în luptă... Să urmăim înainte!

Încă e prea puțin, că ne-am ridicat glasurile de revoltare, că am mers și am încununat mormântul idealului nostru nepieritor, căci sântem datori cu mii mull aceluia, care-și doarme somnul vecinic în cimitirul din Tebea!

Sau doar' e amăsurat demnității noastre, ca așa de superficial, să ne manifestăm venerațiunea și admirațiunea nemărginită, față de cultul sfânt al celui mai mare erou al nostru??

Nu se poate!

Sus și falnic trebuie se falfăie flamura lui Iancu!

Deci:

1. **Toți din toate părțile:** Oradea, Cluj, Pesta, Viena, München, Pojon, Graz și alte locuri, să mergem la preoții noștri, să-i rugăm, să ne fină slujbă și parastas pentru sufletul dăneresc al răposatului nostru „**Craiu al munților**”... Ear' de aici înainte în tot anul la 13 Septembrie st. n. — ziua morfei lui — să fie săvârșit acest act religios și de înaltă pietate.

Totodată să ne finem de stântă datorință, ca în fiecare an la 13 Septembrie st. n. o deputație din sinul nostru să depună pe mormântul cel mai prețios al neamului barem o cunună cât de simplă, din flori naturale. Ear' ca locul unde-i zac rămășițele scumpe, întotdeauna să fie grijit și împodobit cu flori, — să ne adresăm și pe această cale către damele noastre române din jurul Tebei, și să le rugăm, ca cu ajutorul poporului din Tebea și jur, ele să se îngrijească finindu-și de datorință națională, realizarea acestui scop vrednic de un popor recunoscător.

Tebea trebuie să fie Mecca românismului...

2. Sântem în carnaval și avem obiceiul, ca cu spriginul publicului românesc să aranjăm petreceri, concerte și teatre, — precum o face estimp și tinerimea orădană (26 Februarie st. n.)

Am păcătuit și blăstămăm am fi, dacă în urma insultelor neumane și barbare, ne-am lua vrea, ca să nu dedicăm acele petreceri memoriei lui sfinte și dacă am întrelăsa aceste momente, fără să reinprospetăm publicului nostru fînța, caracterul, nobleța și vitejia lui!

Nu pot presupune, ca noi să fim atât de infectați și nepăsători, ca să fim atât de nerecunoscători și ingrați, ca în păcătoșenia noastră să nu ne manifestăm — și din asemenea prilejuri — adorațiunea nemărginită!!! Și

3. Ca cultul lui Iancu, să se înrădecească cât de tare în sinul inteligenței noastre, să premergem cu exemplul, ca să ne lipsească din locuință nici unuia dintre noi, **portretul lui Iancu**. Toți să-l avem nu numai în inimă, ci și înaintea noastră, ca apoi figura lui măreață să ne inspire și călăuseze pe toate căile noastre!

Și ne mai amintind unele formalități, cum e d. e. folosirea exclusivă a ilustratelor dedicate memoriei lui ș. a. în aceste trei direcții să muncim din răspunderile noastre tineresti, și dacă odată vor fi realizate, atunci vom pute avea liniștea sufletească, că am făcut destul, dar' nu mult... Până atunci nu!

Să cade, ca după 27 de ani, să reparăm, ceea-ce antecesorii nostri au întrelăsat, se cade, ca în cercuri cât de largi și în mod impunător, să ne aducem tributul și espresia recunoștinței, însoflăirii și iubirei noastre pe altarul dedicat cultului și memoriei lui sfinte...

Să mergem dar' fraților, să ne închinăm memoriei lui sfinte, să ne rugăm pentru odihna sufletului seu, și să-i înfrumșăm locul, unde-și doarme somnul de veci!! El se fie bogăția inimilor noastre și când ne veselim, el se ne fie podoaba localului sufletesc și trupesc în toate vremurile!!

Căci se cade și e pentru demnitătea noastră de tineri români, — ca barem de acum înainte, să falfăie sus și falnic în inimile noastre flamura cultului sfânt, cei datorim marelui nostru erou și să vibreze întotdeauna înaintea ochilor nostri aceea flamura, în care în trecut ne-am aflat scăparea, în prezent ne avem puterea și pe viitor toată nădejdea!!

Sus cu flamura lui Iancu!

„Totel”.

Ugron despre autonomie.

Cel mai remarcabil discurs, ce s'a rostit în congresul autonomiei catolice din Pesta, este fără îndoială cel al lui Ugron Gábor.

Eată unele părți din acest discurs:

»Conducerea vieții bisericești e depusă în mâna episcopilor. Nu se poate închipui autonomie în biserică afară de cea construită pe dieceze și pe districtele acestora. Sinodul din Trident ordonă, ca episcopii să țină în fiecare an sinodale și arată, cine să iee parte oficiale la acele sinodale, adică nu numai bisericani, ci și mireni. Tot aceasta se cuprinde și în legile ungarești. Regele Coloman a dispus să se țină în fiecare an câte două sinodale, Ferdinand I. a dispus ținerea de sinodale, la care să participe protopopi, preoți, învățători și nobili, precum și reprezentanții orașelor libere.

Aceasta nu înseamnă altceva, decât că biserica rom.-cat. posedă în organismul ei autonomie după dieceze, ea are să țină sinodale în care se desbat afacerile bisericești...

Organizarea autonomiei după dieceze este atât, cât autonomia însăși. O adunare autonomă generală, care se ocupă numai cu lucruri mai înalte, care nu prea cunoaște raporturile teritoriale și locale, face imposibil, ca pe un teritoriu ca acela al Ungariei, să se valideze interesele locale acolo unde trebuie. Așadar, dacă vom să organizăm inteligența, dacă vrem să provocăm cu tot devotamentul cauzele fiecărei dieceze, asta nu se va putea face altfel, decât prin concentrarea mirenului dintr-o dieceză în jurul episcopului lor. O autonomie organizată numai pe păturile de sus și inferioare, nu-i capabilă a desfășura putere. Dela păturile inferioare nu poți merge direct la cele superioare, decât atunci când și clasa de mijloc va fi organizată.

Minoritatea congresului reclamă mai departe școalele pentru organismul autonom. *Nu-i putem da cauza învățământului pe mâna statului.* Statul nu poate pretinde dela noi să dăm din mână libertatea, ce o au alții, căci fără de libertate nu există emulație, ear' dacă statul emulează prin școalele lui medii cu noi, atunci fie atât de grațios și să lase școalele noastre pe mâna noastră, ca să putem introduce în ele spiritul catolic. Nu putem suferi, ca în școalele catolice să fie introduse scopuri politice. În evul mediu jurisconsultul au scos din instituțiile justiniane toate teoriile tiraniei și le-au aruncat, ca un tesaur al poeziei, la picioarele regilor și principilor, pentru-ca din acea știință a dreptului să se făurească pe veacuri întregi căsuși de aur pentru Europa întreagă.

Ugron vorbește apoi despre fonduri și fundații. Sânt teritorii uriașe acele, pe cari le administrează guvernul pe lângă un slab control, și le tosește spre scopurile sale politice. Averele acestora sânt în mare parte catolice. Oratorul reclamă aceste averi în numele libertății publice din Ungaria, ele trebuie scoase din mâinile guvernului și date destinației lor, pentru-ca fondurile și fundațiile amintite n'au fost dăruite de regii Ungariei, ca să devină recompense pentru corteșiri, ei să promoveze scopurile bisericești catolice.

La finea discursului său Ugron reclamă pentru autonomie dreptul de a influența la alegerile respective numirile de episcopi. *El se provocă la metropo-*

lia română unită de Alba-Iulia, care alege metropolit, apoi la catolicii ardeleni, cari până la 1818 au candidat câte trei persoane, dar' de atunci sânt despoiați de acest drept.

Revista esternă.

Războiul în Africa-sudică.

Evenimentele în Africa.

Știrile sosite ieri și confirmate azi, se par a arăta, că sânt în pregătire evenimente mari pe câmpul de război. E fapt, că Roberts și Kitchener au plecat la trupe, dar' nu se spune apriat unde. Probabil însă că la trupele din colonia Cap, de unde se va îndrepta atacul contra statului Orange, conform planului lui Roberts. Aici se află generalul Gatacre în Stermstrom, cu 6—7 mii; French cu 6 mii pe la Colesburg; Kelly-Kenny între ei, cu vre-o 10.000. Generalul Tucher e la Modder-River, care împreună cu Methuen are misiunea să elibereze Kimberley, apoi să se împreune cu oastea principală, care va fi comandată de Roberts.

De altă parte la Tugela asemenea atacă Englezii. Buller a trecut prin două locuri, dar' depeșele de azi anunță, că în un loc a fost bătut și respins de către generalul Burilor, Schalk-Burger.

Din Anglia.

Pe când aceste se petrec în Africa, în Londra partidul guvernamental și ziarele lui jubilează pentru triumful guvernului față de propunerea lui Fitzmaurice, care, după-cum am anunțat ieri, a fost respinsă.

În cameră a fost prezentată adresa Irlandezilor naționaliști prin John Redmond, în care se zice, că a sosit timpul pentru încheierea păcii, recunoscându-se independența statelor Burilor.

Redmond a zis între altele, că Irlanda simpatizează cu cele două republici ale Burilor. În poporul iredist deșteaptă nădejdi, fiind incurcat imperiul britic în greutate. Partea cea mai mare a opiniei publice din Irlanda e contrară imperiului britanic, dar' atitudinea Irlandezilor față de acest război nu isvorește din acest sentiment, ci din iubirea de adevăr. Vorbitoarea crede, că Irlanda nu poate pierde nimic, dar' poate câștiga totul, dacă își ridică vocea pentru adevăr și libertate.

Propunerea Irlandezilor a fost respinsă cu mare majoritate.

„Csárdás“-iști.

Beiuș, 5 Februarie 1900.

Durere, în societatea românească se află o specie anumită de oameni, cari nu se sfîșie a brusca sentimentele cele mai sfînte ale noastre din considerații de nimic, ori din interes privat.

Acești oameni, cari durere, în timpul mai nou s'au înmulțit tare, ne fac adese-ori să roșim de rușine și tremurăm de indignare.

Ei însă par a nu pricepe ce înseamnă a face să roșesc o națiune de rușine, să roșesc mama și frații de purtare filior perduți ori pe cale de a se perde.

Și cum acest defect al nostru e vechiu, azi e extrem de periculos văzând, că până și tineretul, idealistul tineret se lasă pe povârnișul, pe care

până acum numai bătrâni timpți de prosa vieții călcău.

Nu e vorba aici de un singur cas, ci de un lung șir al lor, casuri repetate de ani de zile, însă rețacute. Acum e însă timpul, ca să se atragă atențiunea națiunii asupra acestor depravate stări.

E timpul, căci mai deodată au obvenit două casuri chiar acum, când națiunea jalește și suferă, când națiunea e de nou junghiată și sentimentele ei călceate în tină de inimizii esterne.

O altă națiune cu simțul de bună-cuviință și de demnitate mai desvoltată, s'ar îmbrăca în doliu, ori s'ar revolta când eroul ei cel mai mare și nobil ar fi insultat, cum a fost insultat Regele munților nostri, Avram Iancu.

Ce fac însă unii de ai noștri?

În cele următoare voi espune casurile mai recente, ca să se scandalizeze tot Românul și să învețe.

La finea lunii lui Ianuarie se pun câțiva Jidani să aranjeze o petrecere și fără de a întreba pe careva tipăresc pe invitare numele alor 8—9 tineri români, de sine înțelese că schimonosite tendințioși. Tinerii atunci, natural că ar fi trebuit să protesteze în vre-un ziar de al nostru, infierând obraznicia jidano-maghiară.

Da, așa ar fi trebuit.

Însă — afară de trei, a căror nume cu cinste îl amintesc, anume I. Maiorescu, V. Crețiu, stud. jur. și I. Bușița, prof. gimn., cari au protestat la aranjatorii primi în contra îndrăznelei de a-i pune fără știrea lor între aranjieri, și cari trei domni nu s'au dus la petrecere, — ceilalți tineri români din Beiuș și două simabile familii au grăbit la petrecerea jidovească, și în sala încărcată cu steaguri ungurești au jucat „csárdás“-ul, petrecându-și negenajii între Jidanii și Maghiarii cari atât de obraznici și îndrăzneți ne insultă și cu mâni sacrilege pangărește sanctuarele noastre.

Și pe când trei dintre colegii acestor tineri univ. din Beiuș vor intra în temniță pentru-că au jelt pe Iancu, ei de sigur eară își vor petrece cu „csárdás“-uri.

Însă aceasta a trecut, și eu cu toată indignarea am voit să retac lucrul, nu voiam să mai amăresc amarul și așa mare al biete noastre națiuni. Însă eată că vine „Casina română“ din Beiuș ca să aranjeze bal în 3 Febr. st. n.

Balul promitea a fi elegant, vial și românesc, dat fiind că trebuia să se joace și „Călușerul și Bătuta“ în pauză.

Și... din ce promitea, s'au împlinit două, ultima însă, durere, nu.

Cred că nu va strica să-mi espun pe scurt impresiile dela balul „Casinei române“. La 8^{1/2}, întru în sală. Îndată mă uit la ordinea de dans: Polcă, Vals, Polcă, Vals, „Csárdás“... rămasei înlemnit. În primul moment am voit să părăsesc sala. Totuși m'am decis să mă calc pe inimă și să privesc cum o să prospătze „călușerii“ jucând „csárdás“, lucru ce numai în Beiuș e posibil. Ah! ironia sorței. Și privesc ordinea de după pauză, earăși „un csárdás“. M'am șters la ochi, bine văd oare? Da, „csárdás“. Prin sală falnicii nostri tineri români toți cu cocarde de aranjieri pe piept... Cum? Nici un tiner nu s'a aflat care să respingă responsabilitatea neprimind cocarda?

Unul, singur unul, dl Ioan Papp, rig. în drept, singur el a respins cocarda, declinand dela sine ori-ce responsabilitate.

Și toți se mirau: „Cum, ce responsabilitate? Cui datorim noi a răspunde?“ se auzia prin colțuri.

Acești oameni nu vreau să știu, că pentru asemenea rușine ce ne fac sânt responsabili națiunii, impilate națiuni române.

Și s'a jucat nefericitul „csárdás“, jucat cu însuflețire; abia câțiva tineri și câteva d-soare cu simțiminte nobile s'au retras la o parte privind cu jale la cele ce se întâmplă.

După pauză „călușerii“, cari de alt-cum s'au produs bine, au jucat și ei „csárdás“-ul.

Țin să protestez aici, că d-nii aranjieri, dimițându-se ca să pună în ordul de dans 2 „csárdás“-uri, fac să se pangărească călușerul nostru, de care d-lor nu sânt vrednici.

D-lor n'ar fi trebuit să pună la cale jocul călușerului între astfel de imprejurări. Vina nu e a călușerilor, căci toți băieți, elevi ai internatului fiind, s'au luat după esemulul dat și nici nu au observat că fără voia lor desonorează jocul nostru străbun și pitoresc.

Da, protestez, și îndoiți protestez, ca la un bal românesc să joace „csárdás“, mai cu seamă în aceste zile de doliu național, rânindu-ne inimile, făcându-ne să roșim până în albul ochilor, în fața străinilor.

Aranjatorii s'ar pute rușina amintindu-și că la ultimul bal al studenților, al „băieților“ studenți, nu a fost „csárdás“, ca la celelalte petreceri românești din Beiuș; s'ar pute rușina, că acei băieți țin mai mult cont de simțul național, că între ei s'au aflat care cu cuvinte energice să impedeze „csárdás“-ul, — că acei „necopți“ băiețandri, cum vă place a-i numi d-voastră, „cărungi“ cu creeri de copii, dispun de simțiminte mai nobile decât d-voastră, că nu vă imitează în rafinării naționale.

Nici-o dată nu mi-am făcut cu atâta durere și indignare datorința de raportor ca azi, însă fie ca aceste șire să salveze cel puțin pe cei de curând porniți spre rățiere, dat fiind că cei mai vechi sânt „incurabili“.

Chestiuni bisericești.

Câteva reflexiuni.

(Urmare și fine).

Indignată a fost în urmă toată suflarea românească, în care a rămas încă convingerea credinței celei adevărate — dar' nu a fost băgată în seamă.

A sosit în fine ziua sinodului archidiecezan din 22 Noemvrie 1899 — cu dor așteptată. S'au luat demne rezoluții și s'au trimis congresului regnicolar, și răspunsul a fost — nimic!

Și acum s'a întrunit congresul, în care are să se prezenteze comisia de 27 proiectul său, în cadrele căruia și provința noastră metropolitană e trecută ca simplă archidieceză aparținătoare supremației primatului din Strigon.

În fața acestei deconsiderări vătă-mătoare și nelegale oare frunții nostri bisericești ce vor face?

Și în astfel de timpuri critice, când și cele mai legule și mai nobile năsușii ale iubiiților nostri archierei sânt desconsiderate, acum când în fiecare moment ne putem trezi înfundăți în autonomie, ca în o temniță întunecată, fără vcea noastră, acum când spiritulele sânt cuprinse de o neliniște sufletească mare, neștiind în ce formă se vor desfășura lucrurile — cred că nu va fi fără folos ca să ne transpunem cu 200 ani mai târziu, să ne transpunem cu spiritul între anii 1698—1700, și să vedem pe scurt

în ce sens s'a făcut sf. unire cu biserica romană.

Nu mi-e scopul, nici pretenția ca să discut în fundamnt chestia aceasta, fiindcă nu sânt chemat să o fac, — voesc numai să scot la lumină din negura trecutului unele monumente, cari ne interesează mai deaproape.

Se încep mișcările pentru unire.

În 1698, 7 Octomvrie se ține în Bělgrad un sinod, în care s'a formulat manifestul de unire cu biserica Romei.

Pe noi ne interesa mai mult partea din urmă a manifestului, care în citare fidelă (Cest. din dreptul și ist. bis. rom. unite p. II. p. 5.) e următoarea: „Înse într'acest chip ne unim și ne mărturisim a fi mădulările sfintei catolicești biserici a Romei, cum pe noi și rēmășișele noastre din obiceii bisericești noastre a rēsărîtului sē nu ne clătesc. Ci toate ceremoniile, sērbătorile, posturile cum până acum așa și de acum înainte sē fim slobozi a le ține după cālindarul vechiu. Și pe cinstitul vladica nostru Athanasie nime până la moartea Sfintiei Sale se n'aibă putere a-l clăti din scaunul Sfintiei Sale. Ci tocmai de 's-ar întâmpla moarte, sē stee în vcea soborului, pe cine ar alege sē fie vladica, pe care Sfintia Sa Papa și Înălțatul Împărat sē-l întărească și patriarhul de sub biruința Înălției Sale sē-l chirotonească și în obiceii și deregătorile protopopilor, cari sânt și vor fi, nici într'un fel de lucru nime sē nu se mestece, ci sē se ție cum și până acum. Ear' de nu ne vor lăsa pe noi și rēmășișele noastre într'această așezare, pe ceșile și iscăliturile noastre, care am dat, sē n'aibă nici o tărîe, care lucru l'am înfăit cu pecelea metropoliei noastre pentru mai mare mărturie. Considerată autonomia catolică, în care pe noi fără vce vor sē ne bage, în toate consecințele desastroase ale ei, oare nu taie ea adănc în acest manifest de unire?“

Va mai rămâne oare obiceiul bisericești rēsărîtului neclătit?

Va mai sta oare în vcea soborului pe cine ar alege, acela sē fie vladica?

Oare în obiceiul și deregătorile protopopilor, cari sânt și vor fi, nici într'un fel de lucru amestec din partea lor nu se va face?

Și dacă autonomia catolică în consecințele ei va tăia adănc în aceste așezăminte, oare peceșile și iscăliturile venerabililor părinți din acel sinod, întărite cu pecelea metropoliei, vor mai avē tărîe?!

E deci cu scop, ba e necesar absolut ca frunții nostri bisericești să iee în seamă acest manifest și totodată asupra lui să atragă luarea aminte a forurilor mai înalte bisericești și politice, — căci dacă s'ar întâmpla toate cele ce s'au atins mai sus — cari toate taie adănc în manifestul de unire, — atunci ipso facto manifestul nu mai are valoare și obligaminte morale și reale, — ear' noi prin însăși faptul ne-am deslipt de biserica romană.

Sē vedem cum sună și manifestul de unire din 5 Septemvrie 1700. Citez partea mai de interes (op. cit. p. 40): „Din care caușă vrem, ca și noi sē ne bucurăm de tot acele drepturi și privilegii, de cari se bucură preoții aceleiași sfinte maice biserice după concesiuinea sfintelor canoane și a regilor de odinioară a Ungariei.“

Ear' în manifestul din 7 Octomvrie 1698 se zice (op. cit. p. 5): „Și cu acele privilegiiurii voim sē trăim, cu care trāese mădulările și popii acestei biserici sfinte, precum Înălția Sa Împăratul

FOIȚA „TRIBUNEI“.

FLUTURAȘUL.

Roman spaniol —

Narciso Oller.

Razele soarelui de Aprilie începuseră a trimite o întinerită luire peste casele tuguitate ale Barcelonei, ear' zefirul de primăvară, care lin legăna arborășii de prin grădini, cuprîndea ca într'un săgalnic sârut marelă oraș maritim. Bucătăresele, cu zădiile lor albe, cu pērlul frisat cu o mare îngrijire și cu cravatele întărite, pe cari mai nainte vreme le purtaseră stăpânele casei — nu se iviseră încă. Piața însă totuși era destul de împopulată, legiunile de cheimeri și servitoare erau deja acolo și discutau cu mare zor asupra celor mai ieftine prețuri, când de sub înalta boltitură a pieței se iviră trei femei. S'au amestecat și ele prin mulțimea tîrguitorilor prăvăzuți cu coșarce mari, cari prin deschizătura lor lăsaus a se vedē că și din cornul abundanței, legumi proaspete, pești lucitori ca argintul, poame aurii ori roșii ca bujorul. Cele trei femei trecură grabnic podul și se adăpostiră sub un arbor al Ramblei-Florare.

Una dintre ele era mătusa Madrona; femeie în vîrstă, binefăcută, brună și cu față ca de uriaș.

Purta vestiminte surfi, de muncitori, pe cap avea legată o maramă brună de mătasă, de sub maramă 'i-se putea vedē pērlul rar și pornit spre încăruișire. În-

treaga ei figură trada caracter onorabil și discret.

Ceealaltă era de statură mică, grăsulie, dar' palidă. Coloarea mohorită și multe sbărcituri ce 'i strătau fața și pe cari numai în parte le acoperia marama aruncată pe cap fără multă grijă, tradau acea sārăcie tănuită cu multă îngrijire, carea numai în orașe mari prinde rădăcini și care acopere cu seducătoare delicii chiar și cel mai greu martiriu al muncii. O înșoțea o servitoare îmbrăcată sārăcăcios, ducînd o coșarăcă atît de grea, încât sta să se sucumbe sub povara ei; stăpîna-sa tocmai o îndreptase să meargă acasă și o prăvăzuse cu o mulțime de îndrumări, încât fără ajutorul oare-cărui stenograf 'i-ar fi fost imposibil să le țină în minte pe toate.

— Du-te numai, fata mea, poamele le voi duce acasă eu înșami, — 'i-a zis stăpîna-sa, alintînd cu mîna 'i gingaș o coșarăcă mare, care 'i atrîna de braț ca un mare buzunar și era plină cu tot felul de marfă. — Du-te, fata mea, du-te și nu uita nimic din ceea-ce 'ți-am spus.

— Bine, cocoană. Dumnezeu vă păzească, — a zis fata depărtându-se.

— Ear' acum sē ne întorcem la obiect, a zis mătusa Madrona, când cocoana Pepa s'a întors spre dînsa. D-ta de sigur 'ți vei fi gîndit: la ce voește oare mulțimea asta să mă angajeze prin tîrgoveștea de poame? 'Ți-o spune îndată. Mulțimea aia mi-a vorbit încă ieri despre lucru, dar' zice că d-ta Țini studenți în cost.

— Și apoi?... —

— Vei ști îndată. Drept, n'are a face. Dar' din vorbă 'n vorbă la urma urmelor totuși ne vom înțelege și înțelul vom ajunge departe, ori nu e așa? Mie așa-mi e firea, că-mi place să fie

toate la locul lor. Fetișoara despre care 'ți-am vorbit, și pe care 'ți-am recomandat-o de cusătoreasă, nu e firea mea, dar' imi e întocmai ca 'ți fică. Nu are nici tată, nici mamă; Dumnezeu sē 'i odihnească! Ce oameni de treabă erau! Când trăia încă și sārăcul bărbatu-meu, ne împrieteneam mulți la olăță... Vreau să zic, când am văzut pe Toneta...

— Toneta se chiamă fata?

— Toneta, mă rog. Așadar', precum zisei, când am văzut pe Toneta, părinții ei tocmai muriseră de moarte năprasnică în fabrica aceea, unde lucram și eu și bărbatu-meu, acolo în fabrica lui Castelfort, nu departe de piața Sfântu-Antonie. Fiindcă acum totul se schimbă, o acoperică și pe asta casele din strada Ronda...

— Ah, știu acum, știu, casa ceea mare, deasupra căreia atrîna o mare pajură de fer.

— Aia, aia! Pe atunci Toneta era fetiță micuță, de o seamă cu firea mea Siana, sē fi fost atunci cam de cinci ani. Când am văzut-o așa fără nici un sprigin, părăsită, ce aș fi și putut face altceva? am luat-o la mine. În casa mea nu putea să aibă nimic în contra nime-nez; noi toți cugetăm deopotrivă: Dumnezeu ne dă haine după-cum e timpul. Mie așa-mi e firea, că prin ori-căd de multe necazuri de aș trece, nădejdea nu mē părăsește. Cu ajutorul lui Dumnezeu poți totdeauna să învingi ori-ce necazuri. Când se întâmplă să mē aflu în vre-un necaz, imi zic astfel: imi va ajuta Dumnezeu să es din el acūși. Și crezi-mă? Totdeauna m'am știut scāpa de ele.

Cocoana Pepa, care începuse deja să-și peardă paciența, ca ori-ce femeie bună de gură, dar' silită să tacă, în fiecare clipită 'și îndrepta privirile în alte

părți: acūși privia cum florăresele își împodobesc șatrele și cum soot din marile coșarce și așează pe tarabă florile de deosebite colori, acūși privia în altă parte, fixându-și ochii spre șatrele din piață, pline cu oameni, cari roiau prin tre grămizile de marfă culinară întocmai ca albinele în jurul coșoței. Uneori auzia căte ceva din povada repede a soatei sale și apoi conform judecăței sale integrită dialogul fără să fi cerut deslușiri asupra lucrurilor ce 'i scāpau din atențiune; cu toate acestea mătusa Madrona era încă departe de încheierea povestirilor sale. Ce sē fi făcut?

— Am luat pe Toneta la mine, am crescut-o ca și-cum mi-ar fi fost fiică, doar' știți d-ta vorba, că unde mănăcă trei, acolo este și pentru al patrulea o bucătică de pîne; apoi un cot două de pânză încă nu ne-ar fi putut face nici mai bogăți, nici mai sāraci.

— Ean' uite, uite, — grăi grabnic cocoana Pepa, arătînd spre un convoiu de trāsulare mici, cu patru roate, cari înaintau cu înfiorător sgomot în aceste ciaturi de puțină comunicație.

Au privit amândouă în direcțiunea de unde veniau trāsurile, în cari erau flăcăi veseli, pe cari caii bogat înțonați cu clopotele și zurgălaie și inhămați câte patru la o trāsură, fi duceau în galop nebun.

Ce mare izidă de bani se face în Barcelona! Ce gîndesti? Domnișorii āștia fac acum escursiuni la țeară și zēu, din banii ce chiar numai pe țigări și pe vin îi vor cheltui, o femeie de seama noastră 'și-ar putē cumpēra haine pe un an întreg.

— Cred zēu! De altcum voiam numai să-ți spun, că pe Toneta am crescut-o așa cum poruncește Dumnezeu, și

dacă în casa d-tale sânt oameni tineri, atunci nici pentru comorile lunei nu voesc s'o espun primejdii, ca să se nefericească! Mē pricepi d-ta?

— Dar' pentru Dumnezeu, cocoană! D-ta nu știu cine sânt eu, nici ce fel de oameni sânt aceia cari locuiesc la mine.

— Ei, nu te supēra! Nu 'ți-am spus-o doar' ca să te supēr... Voiam să zic numai, că ar fi lipsă de precauțiune și că fata e ca și floarea... ca oglinda, pe care chiar și cel mai mititel lucru o întuneacă...

— Ascultă-mē, — 'i-a întrerupt vorba costărită, apăsînd cuvintele și Ținînd pauze, ca să-și iee rēsufu. — D-ta imi plăci mie foarte, căci vād că sîntem de aceeași fire amîndouē. Încât pentru mine, dragă prietenă, eu, ca să pot griji chiar și de servitoarele mele, toată ziua nici nu es de acasă, de cumva nu pentru a cumpēra cele de lipsă în culină. Și, zēu, crede-mē d-ta, aș putē să mē cruț și de acest lucru. Dar' repet, în casa mea numai oameni de cînste sânt, oameni aleși, cum se zice. Nici cea mai mică cetezanță nu se poate sēvriși, nici un singur cuvēt, care sē treacă peste hotarele permise, în casa mea nu se poate rosti! 'Ți am spus deja, d-ta nu mē cunoști, și nu știu cum trāeț eu cu oamenii mei. Numai atātă li-ar trebui! La cea dintāiu ocașiuine 'i-aș da afară din casă cu toate boscārțele lor...

Ca să nu lungesc vorba, o să-ți spun numai o întēmplare. Înainte de asta cam cu trei luni s'a întēplat, că un feciorag frumos și de treabă, care era la mine în cost, într-o noapte, sub pretext că a greșit ușa, a înțrat la mine în odaie. Așa? mănē-ți 'i-am abizis cuartul. Vezi d-ta: sînt vādūră, dar' vādūvele încă trebuie să-și păzească cînstea, întocmai ca fetele fe-

și coronatul craiul nostru în milostenia decretului înălției Sale ne face părtași....

Taie adânc autonomia proiectată în sensul elaboratului comisiei de 27, în ambele manifeste, în bula papală și în legile țării.

Dacă ei voesc să aibă autonomie, pentru ce nu avem și noi, trăind în aceleași privilegii cu cari trăiesc mădularile și popii acelei biserici sfinte?

Dacă deci nici o ușă de scăpare nu ne mai rămâne, ne vom adresa către însuși pontificul roman și în cazul ultim îi vom pune înaintea acestor două manifeste pe baza cărora s'a făcut sfânta unire — și cari prin autonomia proiectată își pierd valoarea reală — zicându-i cum zise în sinodul din 22 Noemvrie un venerabil bărbat: *vom rupe scrisorile și frânge-vom pecețile!*

Aceste constatări am voit să le fac — nu cu intenție subtilă — ci numai ca să atrag asupra lor atenția bărbatilor iluștri, competenți în astfel de chestii — ca să le cumpenească în aceste vremi critice și să le folosească spre binele bisericii noastre unite cu sfânta biserică a Romei.

Blaj, Ianuarie 1900.

Iacob cel tânăr.

Cronica zilei.

Sibiu, 9 Februarie n. 1900.

Memento. 10 Februarie: Instit. de credit „Grănicerul”, adun. gen. în Dobru. — Bal în Năsăud în fațura fondului școlarilor morboși. — Bal în Orăștie în fațura bisericii gr.-or. și greco-catolice. — Petrecerea măștrilor cojocari din Lugos.

11 Februarie: „Andreiana”, reun. mese-rișilor români din Sebeș, adun. generală. — Producțiune teatrală în Șercaia. — Balul industriașilor din Orăștie.

12 Februarie: Concurs de controlor la cassa orășenească din Sebeș.

14 Februarie: „Racoțiana”, adun. gen. în Șeica-mare.

15 Februarie: Concurs de medic cercuial în Pui (Hunedoara).

Chirotonire. Azi a fost chirotonit întru diacon clericul absolut *Ioan Șortan*, ales paroh pentru parohia Blășeni-Grosuri, tractul protopresbiterial al Zarandului.

Hymen. Dl. *Cornel Condor*, cleric absolut, din Călăta-mare și d-șoara *Zoe Rimbaș*, absolventă a cursului pedagogic, anunță cununia lor, ce se va celebra la 1325 Februarie, în biserica gr.-or. din Brad.

Ioan Medrea și domnișoara *Ana Stoicuța* își vor serba la 11 Februarie st. n. cununia, în biserica gr.-or. din Săncișiori.

Dar bisericii. Din *Apateul-român* ni-se scrie, că frații *George* și *Mihailu Sabo* au dăruit pe seama bisericii 400 coroane. Este a se mulțumi și stăruinței preotului *Stefan Felt* acest dar, pentru că zelul ce-l arată pentru popor și biserică i-a asigurat dragostea tuturor.

Un binefăcător al școlai. Vrednicul poporean *Andrei Dragoș* din Finteușul-mare, fost primar comunal, ear' acum episcop-primar, în ajunul „Botetului Domnului” a binevoit a provede pe școlarii mai săraci dela școala noastră confes. gr.-or. cu 80 libele pentru scripturistă. Tot acest harnic poporan — și în anii trecuți — fiind încă primar comunal — după ce i-am descris

cioare! În ziua următoare apoi am dat de știre în gazetă, că: „O femeie văduvă, care locuiește în etajul al treilea al unei case la poștie bună, primește în cost un tinere. Casa mea nu e hotel, dragă prietenă, noi trăim ca în familie.

Eu sunt foarte bună de inimă și mi îngrijesc așa de bine oamenii, încât feciorașii cari locuiesc la mine mă numesc a doua mamă a lor. Și a doua zi după publicarea anunțului mi-am și câpătat om în cost... Știi d-ta de ce caut acum cusătoreasă? Ca se coase și petecească alburile feciorașilor; ear' eu și cele două servitoare suntem ocupate din destul cu alte lucruri. Îmi face moarte cu lucrul cel mult ce-l am, nu-mi mai rămâne timp la nimic, zilele doar sunt așa de scurte... Cugetă numai, nouă înși suntem la masă.

— Nouă! — Zău, că atunci trebuie să fie foarte mare oada a ceea.

— Nouă, cocoană, nouă; nouă, cari mănăcă cât douăzeci și știră cât douăzeci! Dar' trebuie să știu, mă rog, că afară de *don Ignacio*, care e compo-artist în fabrica de săpun și e în vîrstă cam de patruzeci și trei de ani, toți ceilalți sînt băiețandri sub douăzeci și cinci, și apoi știu d-ta cum sînt tinerii. Dar' vîrșuși doar' coșarca; pe mine nu mă lasă inima să-i omor cu foamea, cum au obiceiul muierile alea cari dau cost. Ba, că zău, numai asta mi-ar mai trebui! Între ei mai locuiesc un tinere, *don Luis*, care însuși îmi prescrie, că ce să-i ferb și chiar și eu îl rog totdeauna să-mi spună. E un tinere foarte de treabă; e vesel, pre-venitor și atât de afabil, încât buco-riș fac ori-ce pentru el. (Va urma).

lipsa cea mare de recușite de învăță-ment, — între altele ajutoare ce ni-a oferit, — a întreprins o colecție prin comună, ear' cu suma colectată a procurat 24 bucăți de țesături de pârte.

Pentru toate acestea îi exprim și pe această cale sincere mulțumiri în numele școlarilor ajutoari. *Finteușul-mare*, la 24 Ianuarie v. 1900. *Gavril Bogdan*, învățător.

Di Dr. Augustin Bunea. canonic metropolitan din Blaj, se află de câteva zile în Sibiu, studiind la biblioteca muzeului Bruckenthal unele documente privitoare la episcopul *Inocențiu Micu Cloan*. Dl. Dr. Bunea, care cunoaște foarte bine istoria marelui episcop român, a găsit în biblioteca muzeului de aici câteva documente nouă de multă importanță pentru istoria noastră.

Daruri pentru biserică. Pentru înfrumusețarea bisericii gr.-orientale din Bercheș, protopresbiteratul Cetăței-de-peatră, au binevoit a face daruri evlavioși creștini: d-na *Leona Medan* (Șomcuta-mare), procovește pe prestol; d-na *Letiția Medan-Orsovsy* (Șomcuta-mare), 2 sfenice arg. nichel, în preț de 15 fl.; d-șoara *Maria Nemeș* din Bercheș, o față de masă și 2 ștergare, lucrate de mîna d-sale, în preț de 20 fl.; credincioșul *Dimitrie Dragoș* cu soția sa *Juliana* și văduva *Luiza Rațiu* din Baia-mare, un rînd de vestimente bisericești în preț de 50 fl., o cădelniță arg. nichel, în preț de 7 fl. și o cruce nichel, în preț de 6 fl.; văduva *Maria Romocea* cu fiul *Simeon*, un prapor stofă, în preț de 10 fl. și o cădelniță nichel în preț de 7 fl.; *Ilie Macavei* din Finteușul-mare, un prapor stofă neagră, în preț de 10 fl.

Pentru toate acestea comitetul parohial mulțumește și pe această cale marimimșilor donatori.

Reuniunea „Frăția” a Românilor din Cața emigrați în București și-a ținut adunarea generală anuală Marți (la 25 Ianuarie v.) în localul comerciantului *Traian Cornea*. Din raportul prezentat acestei adunări rezultă că reuniunea în anul 1899 a avut 47 membri fondatori și 14 activi (mai puțini cu 8 decît în anul anterior), dispune de o avere (în bonuri, acceptate, mobilier etc.) în sumă de 5451 l. 35 b., — o creștere de 269 l. 70 b. față cu anul anterior.

Crimă de omor în Roșia. Duminecă dimineața a fost aflată moartă soția lui *Nicolae Moduna* din Roșia-montană. Autopsia medicală a constatat că uciderea nenorocitei nu s'a săvîrșit în locuința ei, ci alt undeva și numai cadavrul i-s-a transportat acasă. Bănuială de soțul ei, care de 25 ani nu trăiește cu ea. Între alte motive de bănuială e și faptul, că deși trăia despărțit de ea, totuși o asigurase nu de mult și plă-tise el însuși premiile de asigurare.

Rectificare. Referitor la corespondența din Oradea-mare despre concertul tinerimei, apărută în nr. 19 al „Tribunei”, în interesul concertului fac următoarea rectificare:

Pasajul în care se spune că s'ar fi emis liste de colectare e greșit, — adevărul e, că de oarece ministrul de interne până astăzi n'a retrimis rezoluțiunea cu privire la petițiunea pentru colectare, am recurs la spriginul material al publicului românesc, nu prin colectare, ci prin vinderea biletelor de intrare.

Oradea-mare, 7 Februarie 1900.

Corneliu Burdossy, stud. în drept.

Sărbare militară. Dumineca trecută s'a sărbătorit în Orăștie jubileul de 40 ani al înființării regimentului de infanterie nr. 64. În limba română a vorbit soldaților căpitanul *Emil Pop*, făcîndu-le cunoscut istoria regimentului și însemnătatea sărbării.

Petrecere în Marcoș. La 14 Februarie n. se va da în Marcoș (ppresbiteratul Treiscaudel) o petrecere cu joc, al cărei venit e destinat pentru înființarea unei biblioteci școlare. Intrarea de persoană 1 cor.

Biserică jăfuită. Făptuitori până acum necunoscuți au furat din biserica gr.-or. din *Băiș* trei rînduri de vestimente pentru miniștrii, trei mănecări, o cădelniță de argint china, sfânta copie, steaua, lingurița și alte utensilii bisericești.

Împușcat din negrijă. Ni-se scrie din Ighiu, că ieri ducîndu-se câțiva oameni la pădure să caute niște mete, cum umblau ei printru tufe pușca pădurarului *Ioan Medrea* s'a acățat cu coșul de o clombiță și s'a descărcat în capul lui *Ilie Radu*, care a murit momentan. Au rămas după el cinci copilași.

Starea sîmănăturilor în România. Conform rapoartelor intrate la guvern sîmănăturile de toamnă au iernat bine și promit recoltă abundentă. În raport cu arealul sîmănat cu grâu în anul trecut, cel din est e mai mic; în schimb în-ă s'a sîmănat rapiță pe 175.000 hectare, așa că unele zăre din România evaluează recolta din est-an a rapiței la 200 milioane de franci.

Monumentele anului sfînt. În amintirea anului iubitor se vor ridica în Italia vre-o douăzeci cruci monumentale înfățișînd pe Mîntuitorul. Unul dintre aceste monumente se va ridica pe „Monte Capreo”.

Învățătorii confesionali nu plătesc arunc comunal. Judecătoria administrativă a enunțat prin un deciz al seu, că învățătorii confesionali nu pot fi obligați a plăti dare comunală. În timpul mai nou adevă unel comune au făcut asemenea aruncuri și pe învățători, susținînd, că scutirea de darea comunală privește numai pe învățătorii dela școalele de stat, ear' nu și pe cei dela școalele comunale și confesionale. Astfel între alții au necesitat să plătească această dare și pe un director școlar din Budapesta. Acesta s'a plîns la magistrat și la comisiunea administrativă comitatensă, cari l-au respins de a fi scutit; dar numitul a recursat la judecătoria administrativă, care pe baza art. de lege XXIX. din 1885 și XXII. din 1886 a decis: că învățătorii poporali — fără privilegii de sînt aplicați la școalele de stat, comunale, confesionale, ale reuniunilor, sau la școale private — sînt scutiți de a plăti aruncuri comunale.

Post de capelan. Cu termen de 30 zile dela prima publicare este scris concurs pentru ocuparea postului de capelan în parohia gr.-or. de cl. III. *Ulciova* din protopresbiteratul Făgetului (dieceza Caransebeș).

Abundantă de nașteri. În Timișoara casurile de naștere în luna lui Februarie sînt extraordinar de multe. Asemenea și nașterile gemene. Abia o săptămână a trecut din această lună și în matricula nașcuților au fost induse deja patru casuri de nașteri gemene.

Epidemia de ciumă în India. „Agenții Reuter” se raportează, că în Bombay (capitala Indiei) în 6 Februarie au murit de ciumă 408 oameni. Pe lângă ciumă și bubat grasează în mod epidemic încă și alte boale.

Știri mîrșante. În Șomeșfălu (lângă Cluj) niște bandiți larvați au intrat la căpitanul de honvezi *Francisc Kanabe* și l-au rănit de moarte. Asemenea și pe soția lui.

— Din spitalul dela Oradea-mare au evadat alaltăieri doi nebuni.

— Scriitorul cancelariei comunale din Dubovaț (Bănat) a dilapidat 20.000 de coroane și s'a făcut perdut.

— În Cubin (comitatul Timiș) și comunele vecine s'a constatat că sînt în circulație taleri falși.

— *Hermann Schaffer*, renumitul profesor de fiziologie la universitatea din Jena a răposat în etate de 76 ani.

Tribuna Literară.

Istoria Bucureștilor

de

G. I. Ionescu-Gion.

Un vol. în 4° cu o predoslovie chiri-că și 818 pag. cu 180 de ilustrații și 9 faximile. Stab. I. V. Socec. București, 1899.

„*Nova Revistă Română*” publică următoarea recensiune despre această monumentală carte:

Locul unde se ținînd acum București a fost locuit încă din epoca preistorică, dovadă armele, uneltele de cre-mene și conurile de lut cu gaură deasupra, aflate în Dealul Spirei și instrum-mentele de peatră aflate la Arcuda. De altfel bălțile Dâmboviței, colinele și pă-durile vecine, împlineau toate condițiile cerute de oamenii preistorici pentru o stațiune și se vor fi așezat pe acolo.

Betrării, călătorii din veacurile tre-cute, cronicarii, cari vorbesc de luptele petrecute pe lângă București prin vea-cul al XIV-lea și mai încoace, precum și despre cele din veacurile ce au urmat după cucerirea Daciei, ne povestesc mi-nuni despre uriașele păduri cari acope-reau împrejurimile Bucureștilor ca și alte părți ale țării.

De oare-ce prin București de astăzi trecea un șant de apărare roman, în-căpînd dela castelul roman ce se afla în locul Giurgiului și suindu-se în sus prin Prahova; de oare-ce la Pante-leimon s'au aflat monede din epoca re-publicei și a imperiului și cărămizi ro-mane; de oare-ce la Rușii-de-Vede era

șorum, la Pitești Pirum, la Oltenița Nentidava, e de crezut, zice Gion, că va fi fost aici Pinum, cum credea și Sulzer.

Nu vedem însă cum monede din vremea republicei ar pute dovedi a-șezîminte romane și nu comerț numai cu Romanii.

Înainte de 500 d. Chr. trecuță sau poposiră aici Visigotii.

Dela 500—1000 părțile acestea fac parte din Slavonia Dunăreană, care se întinde peregiunea cuprinsă acum între

Brăila, Buzău, Ploști, Tirgoviște, Olte-nița și Călărași.

La 1000 locurile acestea făceau parte din Cumania neagră. Ana Comnena la 1081 spune, că ambele țărmuri ale Du-nării erau populate și cu multe cetăți.

Di Gion ne spune, că „afectata” Ana Comnena afirmă că la 1085 Cu-manii aveau de conducători și de capi ai lor duci români. (pag. 11), ear' la pag. 14 ni-se dă chiar textul „Cumani ducibus usi Blachis”. Important text, căci ne dovedește bunele relații între Români și Cumani, dar' credem că e vorba de duci în înțelesul de „călăuze”, nu de capi... și deosebirea e însemnată. Apoi de ce ne citează pe Ana Comnena latinește, când ea a scris grecește?

În secolul al XII-lea începe domnia Asanizilor și se numește Terra Assanii, nu Slavonia-Dunăreană.

Între 1241—1242 o parte din oastea tătarească sub comanda lui Bucec trece prin Ilfov, venind dinspre răsărit, apoi prin Argeș, Vâlcea și pe lângă Olt intră în Transilvania. Altă oaste vine din Bulgaria și se întoarce spre țările lor prin Ilfov și Ialomița. În Ilfov sînt o mulțime de localități cari amintesc de Tătari, dar' e vorba de cari Tătari, căci mila Domnului, numai de năvăliri tătă-rești n'am dus lipsă în cursul furtunoasei noastre istorii și declarația dlui Gion la pag. 14 sus nu ne convinge de loc că toate cele înșirate la pag. 13 sînt dela 1241—1242. Credem dimpotrivă că unele sînt mai vechi și altele mai nouă.

La 1315 Alesandru Basarab cucer-ște țeara Cumanilor, adevă Dâmbovița, Ilfovul, Prahova, Buzăul și întreaga Ialomița. Tot atunci întemeiază sau în-tărește Tirgoviștea, Bucureștii, Buzăul și mai ales cetatea-de-Floici, din tătă-rește Ilflok. Alesandru Basarab întă-rește orașul „cu străjari și baliste angli-cești” și face din el o cetate puternică zisă Cetatea-Dâmboviței. Vladislav Ba-sarab (1334—1337) face în pădurile Să-rindarului biserica numită a cocoșilor și apoi a Sărandarului.

La 1370 Dragomir, kinez dintre Ba-sarabi, se răboiește cu oștile lui Nico-lae Gara, voevodul Ardealului. Acestui Dragomir îi zice cronicarii unguri Drag-mer Olachus Castellanus de Domboycha. De unde însă numele București?

De sigur că fost un sat al unui boier Bucur, lângă cetatea Dâmboviței. Cetatea servea pentru adăpostirea lo-cuitorilor din sat. Dela o vreme im-portanța satului creșcă, deveni oraș și numele limba predomină. De când? La 1401 într'un document al lui Mircea-cel-Mare e pentru întâia-oraă pomenită cetatea Bucureștilor, de unde Vodă dă hrissoul. La 1410 Mircea vorbește de cetatea noastră a Bucureștilor (pag. 550). E de crezut deci că la 1315 exista și cetatea și satul București și că Alesandru Vodă numai a întărit cetatea și că satul s'a prefăcut în oraș sub Românii cuce-ritori. Până la 1464 cetatea Bucureștilor nu mai e pomenită în documente.

(Va urma.)

Romanul nostru.

Începem azi publicarea unui roman spaniol, de Narciso Oller.

Narciso Oller, e campionul genial al scriitorilor realiști de dincolo de Pi-renei. Prin operele sale novelistice, scrise în dialectul catalonic al limbii spaniole, și-a eluat loc de frunte printre cei mai mari scriitori ai literaturii universale. Romanele sale au făcut sen-sație nu numai în patria unde se vor-bește limba superbă a lui Cervantes, ci în întreaga străinătate cultă, care s'a și grăbit a transpune în literatură sa scrierile lui Oller. „*Fluturășul*” lui Oller a eșit de sub tipar în limba originală înainte cu trei ani, și toate națiunile culte s'au grăbit a-l traduce.

Dintre păreriile literaților de frunte ai națiunilor conducătoare în literatură, dăm mai jos un scurt extras din epistola lui *Zola* scrisă autorului:

„Romanul acesta e un studiu re-mar-cabil, cu persoane puțin cam ideali-sate, cari se mișcă în cadre foarte ho-tărâte. Vedem în el viața crudă, dar' prin ochiul talentului. Barcelona e zu-grăvită în perfectă ei realitate, în mē-sura în care cei mai răi, cum și cei mai buni umblă la anumite înălțimi dela sol. Aceasta nu o zic nici ca hulă, nici ca laudă, ci voesc numai s'o constat. Sē trecem la detalii. Știi d-ta oare, că Luis (Fluturășul), sfărîmătorul inimilor femeiești, care aleargă dela blondină la brunetă, e un foarte frumos tip de amant, adorabil și crudel, fără-ca el însuși sē ște e despre aceasta? Fiindcă în fond nu e rău, inconștient, nu-l urgisim, deși e pē-cătos. Nu cunosc în romanele franceze o încorporațiune a egoismului tineresc și de amor, schițată mai magistral, decît aceasta. Sērmana fată, pe care după-oe

a sedus-o și abandonat-o — o împinge în brațele morții. Toneta încă e zugră-vită în chip răpitor: incultă și credulă, în toată ființa ei e fiică din popor, deși figură elegică. Și mai mult 'mi-au plă-cut tipurile secundare, poporane... Toți umblă, dreg și fac și se bocesc în vine cu sîngele adevărului; mai ales doamna Pepa, care e admirabilă în realitatea ei.

...Câtă plăcere provoacă de esem-plu scena, improvizată de întemplare, când donna Mercedes, înșelînd pe Luis și silindu-l s'o urmărească îl conduce la patul muribundeii Toneta, pentru-ca apoi sē dea autorului prilej de lecție morală! Nu disput; voesc numai sē remarc în liniamentele generale ale romanului, — în eminentele calități și în scaderile sale deopotrivă, — originalitatea lui Oller.”

Face apoi paralelă între naturalisții francezi și între Oller, pe care îl scoate superior acelora, și încheie astfel:

„Acestea le-am simțit cetînd Flutur-ășul, și de aceea trimit lui Narciso Oller nu îmbărbătarea heroldului, ci stringerea de mână a fratelui.”

VIATA SOCIALA.

Din Betlean.

— 7 Februarie 1900.

În 5 l. c. am avut petrecere popo-rală, în sala școlai române. A luat parte un public atât de numeros, încât spațioasa sală dacă ar fi fost încă odată atîta de mare ar fi fost prea strîmtă.

Această petrecere este în datină la noi cam de vre-o 20 de ani, și totdeauna a reușit bine, însă ca acumă nici-odată.

Ce sē zic? Drept că simțul națio-nal este dezvoltat la poporul nostru, cāt se poate de bine, numai de le-ar da Dumnezeu tărîe, cāt acel simț național sē stee și sē se desvoalte cāt mai tare.

Sîntem aici într-o amestecătură de mai multe limbi, însă Românii nostri to-tuși se știu susține la nivelul care l-au muștenit dela moși-strămoși.

Multe n'am sē zic. Fapta bună, se laudă de sine.

Petrecerea s'a dat în fațura bise-ricii și școlai române din loc.

Venit atît moral, cāt și material a fost peste așteptare.

De altcum chiar în timp binevenit, că sîntem în lucrare cu renovarea bise-ricii și școlai.

A încurs cu totul frumușica sumă de 154 coroane și 5 bani. Spesele au fost de 39 coroane 20 bani.

A răsplătit biletul fără a participa domnul *Ignat Mărginean*, locotenent-co-lonel, c. și reg. în pensiune din Arad, suma de 6 coroane, *Gregoriu Pușcariu*, protopop în loc 2 cor., *Simion Moldo-van*, inv. pens. și soția *Floarea* câte 1 cor., dl *Alesiu Morariu*, respicient de finanți în pensiune 1 cor., dl *Dr. Iuliu Chitul* medic 1 cor., *Ioan Găzda* cu 4 pachete lumini pentru luminatul salei în preț de 3 cor. 48 bani și N. N. 20 bani.

Tuturor on. contribuitori și pe acea-stă cale li-se aduce mulțumita cea mai ferbinte.

În numele comitetului:

Ioan Diagan,
învățător-cassar.

Din Oravița-română. Reuniu-ne-a gr.-cat. de cîntări „Concordia” din Oravița-română va aranja în beneficiul fondului seu *Mercuri*, în 14 Februarie st. n. 1900, în sala „Împăratul Austriei” din loc, sub conducerea dlui *Ioan Bogdan*, învățător, o producțiune cu progra-mul următor: 1. C. G. Porumbescu: „Cîntec de primăvară”, cor bărbătesc. — 2. G. Dima: „Nu-i dreptate nu-i”, opt voci, cor mixt. — 3. C. G. Porumbescu: „Quadrille”, cor bărbătesc. — 4. Tr. Lugojan: „Ca la Breaza”, cor mixt. — 5. Wiest et Porumbescu: „Hora Severinului”, cor bărb. — „Culai Făt-frumos”, comedie cu cîntece într'un act, de N. A. Bogdan. Persoanele: Tachi, logofet de moșie, *Ilie Gerghina*. Mitrofar, ficiorul morarului, *George Cotleră*. Cu-lai, cioban, *Ilie Voda*. Mărgărita, orfană, d-șoara *Floarea Mădru*. După producțiune joc. Începutul la 8 ore seara. Prețul intrării de persoană: I. loc de șezut 1 coroață (50 cr.), II. loc de șezut 80 bani (40 cr.), loc de stat 60 bani (30 cr.) Bilete de intrare se vînd la dl *Alexă Toc* și seara la cassă.

Sosiți în Sibiu.

La 9 Februarie n. 1900

Hotel „*Împăratul Romanilor*”: *Pöhl*, colo-nel din Orăștie; *Pokoly*, profesor din Cluj; *Dr. Spanner*, medic de ștab din Tirgul-Mureșului; *Cordeșcu* cu soția, privatier din Fofoldea; *Schuster* din Rășnov, Grăfăld din Medias, *Braut*, Weiss, Egl, Belz, Grossmann, din Viena, *Brant*, Gaal, Hirsch, Rappaport, din Budapesta, com-mercianti.

Hotel „*Neurthrer*”: *Brusz*, farmacist din Deva; *Lemberger*, comerciant din Viena.

Hotel „*Meltzer*”: *Vasiu*, comerciant din Că-limănești; d-na *Makovinovica* cu fiica, priva-tier din Sasa; *Sierke*, privatier din Avrig; *Predovici* cu soția, curelar din Rînnic; *Bau-mann* din Ruși, *Beza* din Zalatna, *Samoilescu* din Sebeș, *Sula* din Turdaș, preoți.

Bibliografie.

A apărut:

Al doilea capitol din *comptabilitatea dublă*, de I. C. Panțu. Această nouă broșură conține: afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.

La creditul cambial s'a introdus o afacere de patru luni, trecută în registrele principale și auxiliare după metoda usitată la noi, precum și după metoda numit francez, întocmai așa, după cum se întrebuințează în practică, arătându-se încheierile lunare și încheierea anuală.

La afacerile de bancă, după o împărțea sistematică a afacerilor, s'a explicat scutul de cambii și reescontul, afaceri cu monete, avansuri pe efecte publice (lombard); împrumuturi pe alte gagiuri (marfă etc.) și depunerile spre fructificare. Explicările s'au făcut la fructificarea casuri și apoi s'au combinat la mici afaceri, cari durează trei și șase luni, arătându-se încheierea într'un măiestru tabelar și la urmă arătându-se trecerile, așa după-cum se întâmplă în practică, în registre principale și auxiliare.

Prețul este 2 coroane + 10 bani porto. De vânzare în Brașov: la tipografia „A Murășanu” și la librăria N. Ciurcu. În Sibiu: la librăria archidiecezană. — Atragem atențiunea publicului nostru, înosebi a celor ce se ocupă cu afaceri comerciale, precum și a membrilor din direcțiunile băncilor noastre și a funcționarilor acestora, asupra acestei lucrări de neapărată trebuință.

„Severina” este titlul unui elegant album de compozițiuni musicale de Ioan Vidu, Lugoj. Cuprinde zece piese pentru coruri, anume: 1. *Sus băieți!* cor pentru 3 voci egale. — 2. *Cântec de primăvară*, cor pentru trei voci egale. — 3. *Sborul*, cor p. 3 eg. cu accomp. de piano. — 4. *Nainte Române*. — 5. *Sus opincă*. — 6. *Andalusa*, 4 voci bărb. — 7. *Logojana*, cor mixt. — 8. *Răsunet dela Crișana*. — 9. *Răsunetul Ardealului*, cor mixt, cu solo de mezzo-sopran. — 10. *Marșul lui Mihail eroul*, cor mixt cu accomp. de piano.

Voluminosul album (44 pag.) costă 6 coroane.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 9 Februarie n. 1900.

Hărțile-monete române . . .	Cump.	18.60	vând.	18.70
Lire turcești . . .				
Imperiali (16 R ^o aur) . . .				
Rubli rusești . . .		2.48		2.56
Galbeni . . .		11.31		11.45
Napoleon-d'ori . . .		19.10		19.21
100 Marce germane . . .		117.10		118.20
Livre sterling . . .		24.—		24.20

Bursa de Budapesta.

Din 7 Februarie n. 1900.

Renta de aur ung. 4% . . .	98.50
„ „ „ 4% . . .	94.50
„ „ val. cor. 6% . . .	99.75
Împrumutul căilor ferate ung. . .	99.50
Bonuri rurale ung. . .	93.75
„ „ croate-slavone . . .	95.—
Obligațiunile desp. regalilor . . .	99.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin . . .	141.25
Renta de hărți austriacă . . .	99.50
„ de argint austriacă . . .	99.80
„ de aur austriacă . . .	99.—
Losuri austriace din 1860 . . .	1805.—
Acțiunile băncii austro-ungare . . .	758.—
„ „ de credit ung. . .	758.60
„ „ de credit austr. . .	758.60
Scrisuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina” . . .	102.—
Galbeni împărătești . . .	11.44
Napoleon-d'ori . . .	19.26
Mărci 100 imp. germane . . .	118.—
London 10 Livre sterlingi . . .	242.85

Bursa de Viena.

Din 7 Februarie n. 1900.

Renta de aur 4% . . .	98.90
Renta ung. v. c. 4% . . .	94.25
Împrumutul căilor ferate ung. . .	99.70
Bonuri rurale ung. . .	99.40
„ „ croate-slavone . . .	94.—
Renta de hărți austriacă . . .	99.70
„ „ argint austriacă . . .	99.80
„ „ aur austriacă . . .	99.15
Losuri austriace din 1860 . . .	138.—
Acțiunile băncii austro-ungare . . .	131.—
„ „ de credit ung. . .	189.—
„ „ de credit austr. . .	236.60

Bursa de București.

Din 25 Ianuarie v.

5% Renta perpetuă . . .	4% Fonc. rur. . .	80 1/2
5 „ „ am. 1881 . . .	5 „ „ urb. Buc. . .	87 1/2
5 „ „ 1892 . . .	5 „ „ „ Iași . . .	88 1/2
5 „ „ 1898 . . .	Banca Naț. . .	2610
5 „ „ 1894 . . .	„ Agricola . . .	351
5 „ „ 1889 . . .	„ României . . .	295
5 „ „ 90.94 . . .	„ de scont . . .	295
5 „ „ 1896 . . .	Dac. Rom. . .	436
5 „ „ 1898 . . .	Națională . . .	442
Convertite rurale . . .	Patria . . .	55
5% Obl. c. B. 1888 . . .	Canstrucții . . .	55
4% „ „ 1890 . . .	Basalt artificial . . .	—
5% „ „ 1895 . . .	Tramv. nou . . .	—
„ Fonc. rur. . .	Baia centrală . . .	110

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Băltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Nr. 157
1900.

[47] 1—3

Publicațiune.

Comuna politică și bisericească Boița relictează în 22 Februarie a. e. casa sa comună, cu etaj, ce o posed în comuna Boița sub nr. 311, acomodată atât de cărcimă cât și boltă, pe timpul din 1-a Martie 1900 până în 31 Decembrie 1901. Condițiunile de relictare se pot vedea în cancelaria comunală.

Boița, în 8 Februarie 1900.

Primăria comunală.

Cine vrea să câștige

400 mărci (circa 500 cor.)

câștig lunar, *garantat*, cinstit și fără risic poate se câștige, aceia care își trimit adresa și o marcă postală sub V. 21 la Annoncen-Exped. K. F. Wojtan, Leipzig-Lindenau. [315] 44—52

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut:

„Călimdarul Poporului”

pe anul 1900.

Prețul 40 bani + 10 bani porto.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu e adă de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă e însemnare a provincialismelor, costă numai 1 cor. plus 20 fil. porto.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Luptele Românilor.

Articuli istorici-politici

de

Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelente articuli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate

Prețul 1 cor.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și lăncu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a. Fiecare carte costă 2 cor. (și 10 bani porto), în România 3 lei

Toate zările noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scrie între altele: „Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce intrădever se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor a face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.”

Comande se pot face la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu.

„CRIȘANA”, societate de economii și credit în Brad.

CONVOCARE.

Membrii societății de credit și economii „Crișana”, sunt invitați la

a IX-a adunare generală ordinară,

ce se va ține la 18, eventual 25 Martie a. e., la 2 ore după amiază, în localitatea societății în Brad.

OBIECTE:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Constatarea împlinirii prescrierilor din §§. 50 și 76 ai statutelor.
4. Raportul direcțiunii și al comisiunii de supraveghere pe 1899.
5. Decidere asupra conturilor anuale și a distribuirii profitului curat.
6. Salariile oficialilor pe periodul 1900—1902.
7. Stăvirea tantiemei pe noul period.
8. Alegerea directorului și a celorlalți oficiali pe un nou period (1900—1902).
9. Alegerea alor 2 bărbați de încredere și 2 secretari pe un an.
10. Alegerea alor 11 membri în consiliul administrativ pe noul period de 3 ani.
11. Alegerea comisiunii de supraveghere.
12. Înființarea postului de al doilea contabil.
13. Aprobarea de împrumuturi peste 2000 cor.
14. Închiderea adunării.

[46] 1—1

În lipsa membrilor recerți de peste jumătate din părțile fundamentale adunarea, în sensul §-lui 51 se va ține la 25 Martie la locul și ora indicată.

Membrii pot lua parte în persoană sau prin plenipotențiații lor în sensul §-lui 52 din statute.

Numărul membrilor înscrși cu 31 Decembrie 1899 a fost 115 cu 464 părți fundamentale à 50 fl. = 23.200 fl.

Brad, 4 Februarie 1900.

Vasiliu Damian m. p.,
director.

Dr. Ioan Radu m. p.,
secretar.

Contul bilanțului — Mérleg számla.

Active — Vagyon					Pasive — Teher				
fl.	cr.	Cor.	fil.		fl.	cr.	Cor.	fil.	
Cassa în numerar — Készpénz	9642	12	19284	24	Capital social — Részvény tőke	23200	—	46400	—
Cambii escomptate — Leszámtott váltók	240035	13	480070	26	Depuneri spre fructificare — Takarékpénzesek	259148	59	518297	18
Împrumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsön	49294	20	98588	40	Dividende neridicate — Fell nem vett osztalék	144	—	288	—
Împrumut hipotecar — Jelzálog kölcsön	15039	50	30079	—	Fondul de rezervă — Tartalék alap	25975	99	51951	98
Mobiliar — Felszerelés	fl. 454.81	cor. 909.62			Interese anticipate — Atmeneti kamatok	4124	36	8248	72
După amortizare de 10% — 10%					Profit transpus din 1898 — Áthozt nyereség 1898-tól	fl. 1924.96	cor. 3849.92		
törlesztés után	45.48	„ 90.96			Profit curat — Tiszta nyereség	9829.—	„ 19658.—		
Depuneri la „Z.” — Z-nél takarékpénzesek	1500	—	3000	—					
Interese restante — Hátralékos kamatok	8126	62	16253	24					
Anticipațiuni — Előlegek	300	—	600	—					
	324346	90	648693	80		11753	96	23507	92
						324346	90	648693	80

Contul profitului și perderilor — Nyereség-veszteség számla.

Eșite — Kiadatok					Venite — Bevetelék				
fl.	cr.	Cor.	fil.		fl.	cr.	Cor.	fil.	
Interese de depuneri — Betéti kamatok	13924	25	27848	52	Interese — Kamatok	25278	19	50556	38
Interese de reescompt — Visszeszámtalási kamatok	384	94	769	88	Provisiuni — Díjak	3947	75	7895	50
Salarii — Fizetések	2950	—	5900	—	Diverse — Különfélék	2579	70	5159	40
Chirie — Lakbér	200	—	400	—	Taxe de înscriere — Beíratási díj	1	—	2	—
Competințe de timbre — Bélyeg illeték	25	30	50	60	Profit trans. din 1898 — 1898 évről áthozott nyereség	1924	96	3849	92
Spese diverse — Különfélé kiadások	626	33	1252	66					
Marce de presentă — Jelenléti díjak	657	—	1314	—					
Amortizațiune de mobilier — Felszerelési törlesztés	45	48	90	96					
Contribuțiune erarială — Kincstári adó	fl. 1497.28	cor. 2994.56							
Contr. comun. — Községi adó	274.62	„ 549.24							
Contr. de 10% a dep. — Betétek utáni adó	1392.43	„ 2784.86							
Profit tran. din 1898 — 1898 évről áthozott nyer.	3164	38	6328	66					
Profit curat — Tiszta nyereség	11753	96	23507	92					
	33731	60	67463	20		33731	60	67463	20

Brad, la 31 Decembrie 1899.

Vasiliu Damian m. p.,
director.

Ioan Rusu m. p.,
cassier.

Petru Rimbaș m. p.,
comptabil.

Stefan Albu m. p.,
controlor.

Consiliul administrativ — Igazgató tanács:

Vasiliu Damian m. p., președinte.

Nicolau Obedeu m. p.

Dr. Pavel Oprea m. p.

Dionisiu Sida m. p.

Vasile Boneu m. p.

Nicolau Bedea m. p.

Kutyán János m. p.

Ioan Roman m. p.

Fejer Aron m. p.

Georgiu Împăratu m. p.

Toma Oțel m. p.

Ioan Câmpean m. p.

Subsemnata comisiune de supraveghere am examinat contul bilanțului și confruntându-l cu registrele principale și auxiliare le-am găsit în consonanță și esact.

Alôlirt felügyelő bizottság a mérleg számlát megvizsgálta összehosszon litván azt a fő és mellek könyvekkel megegyezónék és helyesnek találta.

Teodor Pop m. p.

Petru Gligor m. p.

Simion Băcilă m. p.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire op. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.